مسابقه بزرگ

بخش‌های رقابتی جشنواره کن
تازه‌نفس‌ها

■ دوره ۱۱روزه جشنواره کن ۲۰۱۲ علاوه بر بخش اصلی مسابقه فیلم‌های بلند که رقابت فیلم‌های عمده از فیلمسازان شناخته شده معمولاً در آن صورت می‌گیرد، دارای بخش‌های رقابتی دیگری نیز هست.

نگاه خاص

فیل سفید

این بخش در سال ۱۹۷۸ به رقابت‌های جشنواره کن اضافه شد و هر ساله در این بخش، فیلم‌هایی با دیدگاه یا سبک ویژه که «اصیل و متفاوت» هستند و لازم است در سطح بین‌المللی مورد توجه قرار بگیرند، به نمایش گذاشته می‌شوند و بهترین آنها برگزیده می‌شود. فیلم‌های «نگاه خاص» در سالن دبوسی نمایش داده می‌شوند.

۲۰فیلم برای شرکت در بخش «نگاه خاص» شصت‌وپنجمین دوره جشنواره کن برگزیده شده‌اند که عبارتند از: «رمز و راز» به کارگردانی لو یه از چین که به عنوان فیلم افتتاحیه این بخش به نمایش در می‌آید؛ «دوشیزه لاولی» به کارگردانی آشیم آهلووالیا از هند؛ «ساحل» اولین فیلم بلند فیلمساز کلمبیایی، خوان آندره آرانگو محصول مشترک کلمبیا، برزیل و فرانسه؛ «اسب‌های خدا» به کارگردانی نبیل عیوش از مراکش؛ «بچه‌های سارایوو» به کارگردانی آیدا بگیچ از بوسنی و هرزگوین؛ «سه دنیا» ساخته کاترین کورسینی از فرانسه؛ «آنتی ویرال» اولین فیلم بلند براندان کرانبرگ (پسر دیوید کرانبرگ) از کانادا، فیلمی ترسناک و علمی-تخیلی که مالکولم مک داول (بازیگر «پرتقال کوکی») در آن حضور دارد؛ «هفت روز در هاوانا» محصول مشترک فرانسه و اسپانیا از هفت کارگردان (خولیو مدم، لورن کانته، خوان کارلوس تابیو، بنیتسیو دل تورو، گاسپار نوئه، پابلو ترابرو و الیا سلیمان)؛ «غروب بزرگ» از کشور فرانسه به کارگردانی بنوآ دلِپین و گوستاو دو کورون؛ «هر گونه لارنس» ساخته خاویر دلان از کانادا؛ «پس

هفت روز در هاوانا

از لوسیا» به کارگردانی میشل فرانکو از مکزیک؛ «ساز عود را بده به من» اولین فیلم بلند آدام لئون از آمریکا، «عشق بی‌دلیل» یوآخیم لافوس محصول مشترک فرانسه و بلژیک؛ «دانشجو» اثر دارژان اومیربائف از قزاقستان؛ «قایقرانی» به کارگردانی موسی توره محصول مشترک سنگال، فرانسه و آلمان؛ «فیل سفید» پابلو ترابِرو از آرژانتین؛ «اعتراف‌های بچه قرن» ساخته سیلوی ورهاید از فرانسه؛ «۱۱:۲۵ روزی که او سرنوشت خود را برگزید» به کارگردانی کوجی واکاماتسو از ژاپن؛ «جانوران حیات‌وحش جنوب» اولین فیلم بلند بن زیتلین از آمریکا و «رنوار» به کارگردانی ژیل بوردو فرانسوی که فیلم اختتامیه این بخش است.

دوربین طلایی

در سال ۱۹۷۸ ژیل ژاکوب جایزه «دوربین طلایی» را به بخش‌های رقابتی جشنواره کن افزود تا هر ساله از سوی یک هیات داوران مستقل به یکی از فیلم‌های بخش رسمی، دو هفته کارگردانان یا هفته منتقدان بین‌المللی اهدا شود که اولین فیلم بلند کارگردان آن است که اکران سینمایی داشته است. امسال ریاست هیات داوران «دوربین طلایی» را کارلوس دیه گوس، فیلمساز کهنه‌کار برزیلی بر عهده دارد.

فیلم‌های کوتاه

از بین ۴۵۰۰ فیلم کوتاهی که برای این بخش فرستاده شده، ۱۰ فیلم کوتاه (با زمان نمایش حدود ۱۵دقیقه) در بخش «فیلم‌های کوتاه» رقابت می‌کنند: «نگاه مقدس من» از پورتوریکو، «نفس‌نفس زدن» از آلمان، «راه پیش روی من» از فرانسه، «انتظار برای صندوق پستی» از سوریه، «صندلی» از آمریکا، «شیفت شب» از نیوزیلند، «چوپان» از کانادا، «سرباز تازه‌نفس» از استرالیا، «کوکتین» از بلژیک و «ساکت» از ترکیه.

سینه‌فونداسیون

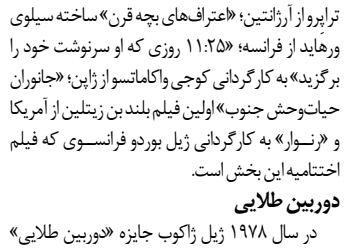
غروب بزرگ

۱۵فیلم دانشجویی بخش «سینه فونداسیون» که از میان ۱۷۰۰ فیلم از ۳۲۰ مؤسسه آموزشی متقاضی شرکت در این بخش برگزیده شده‌اند، عبارتند از: «درختان زیتون پشت سر من» از مدرسه آلبا لبنان، «سلمانی» از دانشگاه توکیو ژاپن، «شکاف‌ها» از مدرسه لا فمی فرانسه، «تهاجم خزنده» از کارگاه انیمیشن دانمارک، «تامبیلز» از مدرسه فاموجمهوری چک، «ماتیوس» از مدرسه سن لوکاس بروکسل بلژیک، «اردوگاه در رازوآر» از مدرسه یوناتک رومانی، «جاده‌ای به» از مدرسه VGIK روسیه، «زمین» از CSC ایتالیا، «چکامه فین+یتی» از UCLA آمریکا، «مجری‌ها» از EICTV کوبا، «سر بالای پاشنه» از NFTS انگلستان، «ابیگیل» از دانشگاه نیویورک، «قلاده» از TAU و «می‌توانستی یک شیر کوهی ببینی» از UCINE آرژانتین.

قلمرو پادشاهی ماه تابان

سهم فرشتگان

جهانشهر

میشائیل هانکه سر صحنه «عشق»

جشنواره کن ۲۰۱۲ در یک نگاه
هنوز چیزی ندیده ای

ساسان گلفر
cinemaglobe.blogfa.com

ماهیگیر پیر سواحل ریویرا امسال ماهی‌های درشتی را به قلاب انداخته، تورش را وسط بلوار کروازت پهن کرده است و جار می‌زند. مخصوصا حالا که به اوج ۶۵ سالگی رسیده و به‌قدر کافی سرد و گرم روزگار را چشیده، آنقدر چنته‌اش پر و دستش باز است که به راحتی می‌تواند شاه‌ماهی‌های هر کجای این «جهانشهر» را، چه از «قلمرو پادشاهی ماه تابان» باشند و چه «در کشوری دیگر»، به راحتی «شکار» کند. بعد، برای تو تماشاگر این را به عنوان «واقعیت» جا می‌اندازد که اگر گذارت به این بازار و نگاهت به کالاهای او نیفتاده است، «هنوز چیزی ندیده‌ای»؛ تا «مثل یک عاشق» به امید یافتن «بهشت عشق»، «در جاده» بیفتی و به چشم خودت ببینی که به جای «عشق» همه چیز آنجا «مزه پول» می‌دهد.

جهانشهر

جشنواره کن یک رویداد سینمایی به معنی واقعی کلمه «بین‌المللی» است و در شصت و پنجمین دوره‌اش همچنان وجهه بین‌المللی خود را حفظ کرده و از هر قاره و هر گوشه‌ای از دنیا اثری را در بخش‌های مختلف خود جای داده است. با این حال در این دوره، جنبه اروپایی جشنواره بر جنبه‌های دیگر آن می‌چربد. سینمای آمریکا که سال گذشته در میان فیلم‌های شرکت‌کننده، داوران جشنواره و برندگان دوره شصت و چهارم حضور پررنگی داشت، امسال تا اندازه‌ای عقب‌نشینی کرده و حضورش به پنج یا شش فیلم (البته مهم و از فیلمسازان اسم و رسم‌دار) از ۲۳ فیلم بخش رقابتی اصلی، معدود آثاری در بخش‌های دیگر و چند فیلم کلاسیک محدود و در میان داوران بخش رقابتی اصلی به الکساندر پین کارگردان آمریکایی (یونانی تبار) منحصر شده است. کن البته این را حق طبیعی خود می‌داند که سیل ستاره‌های هالیوودی (و نه لزوما آمریکایی) را در روی فرش قرمز یا در هر گوشه و کنار و به هر مناسبت و بهانه‌ای به راه بیندازد تا جاذبه بیشتری برای خود دست و پا کند؛ از جمله تعداد قابل توجهی از بازیگرهای نام آشنای قدیمی مثل بردپیت، نیکول کیدمن، ریس ویترسپون، تیلدا سوینتن، بیل موری، متیو مک کاناهی (برای دو فیلم در بخش رقابتی اصلی) و بروس ویلیس و ستاره‌های نوپایی مثل دو بازیگر «گرگ و میش»، رابرت پتینسن و کریستین استوارت در دو فیلم مدعی دریافت نخل طلا و زک افرون، شیا لابوف و تام هاردی. باید این پیام همیشگی برای سینه‌چاکان سینمای عامه‌پسند تکرار شود که «تا به پای خود کنار میله و زنجیر جداکننده فرش قرمز نرفته‌ای، هنوز چیزی ندیده‌ای». اروپایی‌ها در همه بخش‌ها حضور چشمگیری دارند و سهم فرانسوی‌ها که هر چه باشد از حق میزبانی خود نمی‌گذرند، در این میان از بقیه بیشتر است. شرق آسیا امسال دو فیلم از کره جنوبی، محصول دو عدد آقای سانگ-سو (که ظاهرا نسبتی با هم ندارند ولی با دو سال اختلاف هر دو در ابتدای دهه ۱۹۶۰ در سئول متولد شده‌اند) و یک فیلم نیمه ژاپنی-نیمه فرانسوی (که نیمه سوم آن هم کارگردان نامدار ایرانی فیلم است) را به عرصه رقابت نخل طلا فرستاده و سهم کل مجموعه آفریقا، خاورمیانه و جهان عرب هم در بخش رقابتی اصلی یک فیلم مصری درباره حوادث بعد از بهار عربی و یک داور فلسطینی در میان اعضای هیات داوران همین بخش است.

بعد از نبرد

جو پس از انتخابات فرانسه و پیروزی نامزد سوسیالیست‌ها در انتخابات ریاست جمهوری آن کشور اگرچه همچنان بر فضای جشنواره کن امسال سنگینی خواهد کرد اما در عین حال از بار سیاست‌زدگی آن خواهد کاست. سال گذشته چنگ و دندان نشان دادن‌های سیاسی از جمله در قالب فیلمی مثل «پیروزی» (بیانیه‌ای تند و تیز علیه نیکلا سارکوزی، رییس‌جمهوری که به پایان دورانش رسید)، خود را نشان داد و همینطور در فیلمی مستند درباره مرگ پرنسس دایانا به‌گونه‌ای دیگر ظاهر شد و به شکل موضع‌گیری‌های سیاسی دیگر حاضران، مانند کلماتی که پیتر فاندا علیه باراک اوباما بر زبان آورد، بروز کرد و حتی در همدلی نشان دادن لارس‌فن تریر با نازی‌های آلمانی به حاشیه‌های جنجالی کشیده شد.

آنطور که از شواهد و قرائن بر می‌آید، امسال از بیانیه‌های تند سیاسی روی پرده نقره‌ای خبری نیست. حتی کن‌لوج انگلیسی هم که معمولا این قبیل مضامین را در آستین دارد، امسال در «سهم فرشتگان» به سیاست روی خوش نشان نداده است. شاید تنها فیلمی که نشانی از رویدادهای سیاسی معاصر در آن می‌توان یافت، فیلم «بعد از نبرد» ساخته یُسری نصرالله کارگردان فیلم «در مه» است که به جنگ جهانی دوم پرداخته است و اکثریت فیلم‌های آمریکایی بخش مسابقه که در دهه ۱۹۶۰ یا دوران بحران بزرگ اقتصادی دهه ۱۹۳۰ می‌گذرند- یا به موضوع همیشه پرطرفدار عشق و عاشقی رجوع کرده‌اند. اتفاقا عنوان سه فیلم بخش مسابقه نیز به همین موضوع اختصاص داده شده است. با این حال برای قضاوت درباره مضمون غالب این جشنواره هنوز زود است. شصت و پنجمین دوره از همین فردا، ۲۷ اردیبهشت، آغاز می‌شود و تا فردا نرسیده، می‌توانی بگویی که هنوز چیزی ندیده‌ای.

سهم فرشتگان

دو فیلم که بسیاری انتظارش را داشتند، از دو فیلمساز محبوب جشنواره کن به موقع آماده نشدند و به جشنواره نرسیدند و طرفداران پر و پا قرص سینمای «هنری» را در خماری باقی گذاشتند: یکی «استاد» پل تامس اندرسن و دیگری فیلم بلند بعد از «درخت زندگی» ترنس مالیک برنده نخل طلای دوره قبلی جشنواره که هنوز عنوانی هم برای آن تعیین نشده است. با این حال، جمع فیلمسازان مورد علاقه کن و برندگان دوره‌های پیشین جمع است: عباس کیارستمی، میشاییل هانکه، کن لوچ (که برای یازدهمین بار در این بخش حضور دارد)، کریستین مونگیو، آلن رنه، ژاک اودیار، ماتئو گارونه، لئو کاراکس، دیوید کرانبرگ، والتر سالس، توماس وینتربرگ، هونگ‌سانگ-سو، ایم سانگ-سو... بقیه هم از فیلمسازانی هستند که هرکدام برای خود در جاهایی مثل ساندنس، برلین، ونیز یا حتی اسکار اعتباری کسب کرده‌اند: لی دانیلز، جف‌نیکولز، وس اندرسن، جان هیلکوت، اولریش سیدل... به این ترتیب در سال ۲۰۱۲ یکی از پرستاره‌ترین دوره‌های بخش رقابتی اصلی جشنواره کن رقم خورده است. یک نکته جالب توجه در اسامی فیلمسازان شرکت‌کننده در رقابت دوره شصت و پنجم، غیبت فیلمسازان زن است، در حالی که زنان کارگردان در دوره قبلی جشنواره حضور پررنگی داشتند.

انتخاب اعضای هیات داوران معمولا به گونه‌ای است که طیفی از نام‌های شناخته شده دنیای سینما را یکجا گرد آورد. امسال هم این قاعده با اندکی استثناء رعایت شده است. ریاست هیات داوران بخش مسابقه اصلی را نانی‌مورتی بر عهده دارد، کارگردان مشهور ایتالیایی که سال گذشته نیز با «ما یک پاپ داریم» در بخش مسابقه حضور داشت. دیگر اعضای این هیات داوران ۹ نفره عبارتند از: هیام عباس، بازیگر و کارگردان فلسطینی که در فیلم «میرال» بازی کرده است؛ آندریا آرنولد، کارگردان انگلیسی «جاده سرخ» و «بلندی‌های بادگیر»؛ امانوئل دووس، بازیگر فرانسوی «کوکو پیش از شانل»؛ ژان پل گولتیه، طراح مد فرانسوی؛ دایان کروگر، بازیگر آلمانی «ناشناخته» و «خداحافظ بافانا»؛ اوان مک گرگور، بازیگر اسکاتلندی «نویسنده در سایه» و «تازه کارها»؛ الکساندر پین، فیلمنامه‌نویس و کارگردان آمریکایی «راه‌های فرعی» و «زادگان» و رائول پک، فیلمنامه‌نویس و کارگردان اهل هاییتی، سازنده «لوموما». بخش سینه فونداسیون و فیلم‌های کوتاه این دوره از جشنواره کن را هیات داورانی به ریاست ژان پی‌یر داردن، یکی از دو برادر بلژیکی سازنده فیلم‌هایی مثل «پسربچه‌ای با دوچرخه» و «رزتا» داوری می‌کند و آرسینه خانجیان (بازیگر کانادایی)، کریم آینوز (فیلمساز برزیلی)، امانوئل کارر (رمان‌نویس و فیلمساز فرانسوی) و یو لیک وای (فیلمبردار و کارگردان چینی) در این هیات حضور دارند. ریاست هیات داوران بخش نگاه خاص بر عهده تیم راث، بازیگر و کارگردان انگلیسی است و بخش دوربین طلایی را هیات داورانی به سرپرستی کارلوس دیه گوس، فیلمساز برزیلی مورد قضاوت قرار خواهند داد.

در ۱۱ روز فاصله میان شانزدهم تا بیست و هفتم ماه می ۲۰۱۲ (۲۷ اردیبهشت تا شش خرداد) ۲۲ فیلم بلند در بخش رقابتی اصلی، ۲۰ فیلم بلند در بخش نگاه خاص (بالاخره معلوم نشد این نگاه «خاص» یعنی چه؛ شاید اگر می‌گفتند نگاه «چپ چپ» یا «عاقل اندر سفیه» یا «یک دل نه صد دل» بهتر بود)، ۱۰ فیلم کوتاه ۱۲ تا ۱۵دقیقه‌ای در بخش مسابقه فیلم‌های کوتاه و ۱۵ فیلم با زمان نمایش بین شش تا ۵۸ دقیقه در بخش سینه فوندا‌سیون با هم رقابت می‌کنند. در برنامه بخش «خارج از مسابقه» چهار فیلم گنجانده شده است. «ترز دسکویرو» (یا «ترز د.») آخرین ساخته کلود میلر، فیلمساز فرانسوی که چند ماه پیش از دنیا رفت به عنوان فیلم اختتامیه جشنواره در این بخش به نمایش درمی‌آید تا اگر خود او در جمع فیلمسازان برنده جوایز کن شرکت‌کننده در این دوره حضور ندارد، فیلمش حضور داشته باشد. تازه‌ترین اثر برناردو برتولوچی با عنوان «من و تو» و درام عاشقانه (در اصل تلویزیونی) «همینگوی و گِلهورن» فیلیپ کافمن نیز در این بخش نمایش داده می‌شوند. ۱۰ فیلم، از جمله «بهشت آلوده» به کارگردانی فاتح آکین در بخش «نمایش‌های ویژه» این دوره به روی پرده می‌روند و در بخش «نمایش‌های نیمه‌شب» نیز چهار فیلم، از جمله فیلم‌هایی از داریو آرجنتو ایتالیایی و تاکاشی می‌ایکه ژاپنی دیده خواهند شد. اما از هرچه بگذریم، سخن فیلم‌های بخش مسابقه خوش‌تر است؛ همان‌هایی که تا ندیده‌ای، می‌توانی تصور کنی که هنوز چیزی ندیده‌ای.

در مه

پیش‌بینی اینکه کدام فیلم برنده نخل طلا یا سایر جوایز جشنواره کن می‌شود، پیش از آغاز این رویداد دشوارترین و به عبارتی از غیرممکن‌ترین کارهای دنیاست، چون نه هیات داوران هر سال در تغییر این جشنواره قبلا سلیقه خود را در این زمینه نشان داده‌اند و نه اصولا هیچ‌کدام از فیلم‌ها را -طبق یک قانون ثابت جشنواره کن- کسی تا آن زمان روی پرده دیده است. جشنواره کن با این سیاست «هنوز چیزی ندیده‌ای» توانسته است یکی از هیجان‌انگیزترین رقابت‌های سینمایی را در پشت پرده‌ای از مه تا روز آخر آن جذاب نگه دارد.

جشنواره با نمایش یک فیلم آمریکایی افتتاح می‌شود؛ «قلمرو پادشاهی ماه تابان» به کارگردانی وس اندرسن (سازنده «آقای روباه شگفت‌انگیز») که فیلمنامه‌اش را اندرسن با همکاری رومن کاپولا نوشته است و در آن بروس ویلیس، فرانسس مک دورمند، تیلدا سوینتن، ادوارد نورتن، بیل موری، جیسن شوارتز و هاروی کایتل بازی کرده‌اند. داستان این فیلم در دهه ۱۹۶۰ می‌گذرد و درباره عشاق جوانی است که از شهرشان در نیوانگلند می‌گریزند و مورد تعقیب کلانتر و افراد محلی قرار می‌گیرند. «مثل یک عاشق»، فیلمی است به زبان ژاپنی که عباس کیارستمی، برنده نخل طلا در سال ۱۹۹۷ برای «طعم گیلاس» (جایزه‌ای که به‌طور مشترک با شوهی ایمامورا کارگردان فیلم ژاپنی «مارماهی» دریافت کرد) و نامزد چهار نخل طلای دیگر (با احتساب همین فیلم) نوشته و کارگردانی کرده و محصول مشترک ژاپن و فرانسه است. بازیگران این فیلم ریو کاسه، دندن و رین تاکاناشی هستند، در نقش یک دانشجوی جوان، یک استاد سالخورده و یک عاشق حسود که برخورد میان آنها زندگی‌شان را برای همیشه تغییر می‌دهد. «عشق» ساخته میشاییل هانکه، فیلمساز اتریشی برنده جایزه ویژه هیات داوران کن ۲۰۰۲ (برای «معلم پیانو») و نخل طلای کن ۲۰۰۵ (برای «پنهان») و ۲۰۰۹ (برای «روبان سفید») فیلم دیگر بخش مسابقه است. این فیلم به زوج سالخورده‌ای می‌پردازد که سکته کردن یکی از آنها، محکی برای سنجیدن میزان عشق میان آنها می‌شود. ایزابل اوپر، بازیگر «معلم پیانو» که سه سال پیش هیات داوران تحت سرپرستی او، هانکه را برای بار دوم به نخل طلا رساند، در این فیلم همراه با ژان لویی ترنتینیان («دنباله‌رو»، «سه رنگ: قرمز») و ویلیام شیمل (که با «کپی برابر اصل» کیارستمی از خوانندگی اپرا و موزیکال‌های تلویزیونی وارد عرصه بازیگری سینما شد) بازی کرده است. خانم اوپر فرانسوی (مانند متیو مک کاناهی آمریکایی) با دو فیلم در بخش مسابقه کن حضور دارد. او در فیلم «در کشوری دیگر» از کره جنوبی به کارگردانی هونگ سانگ-سو نیز بازی کرده است؛ فیلمی درباره سه زن که نامی مشابه دارند و در زمان‌هایی متفاوت با گروهی مشابه از ساکنان یک هتل ساحلی روبه‌رو می‌شوند.

«سهم فرشتگان» کن لوچ (برنده نخل طلای ۲۰۰۶ برای «بادی که ساقه‌های جو را تکان می‌دهد») به مردی می‌پردازد که بعد از رهایی از مخمصه‌ای که می‌توانست او را راهی زندان کند، تصمیم می‌گیرد زندگی تازه‌ای در پیش بگیرد که برای خود و هم‌محلی‌هایش مفید باشد. یسری نصرالله فیلمساز مصری سازنده «بعد از نبرد» یکی از اعضای گروه مسلح دولتی مامور حمله به تظاهرات‌کنندگان میدان تحریر قاهره و بیکار شدن او پس از سرنگونی حسنی مبارک و البته فرصتی برای دلباخته شدن او را به تصویر کشیده است. «پشت تپه‌ها» به کارگردانی کریستین مونگیو، فیلمساز رومانیایی برنده نخل طلای کن ۲۰۰۸ (برای «چهار ماه، سه هفته و دو روز») به زندگی دو زن پرداخته که از ایام کودکی در یتیم‌خانه با هم دوست بوده‌اند و اکنون یکی در آلمان و دیگری در صومعه‌ای دورافتاده در رومانی، دو شیوه مختلف را برای زندگی در پیش گرفته‌اند. قهرمان «جهانشهر» دیوید کرانبرگ یک ثروتمند جوان نیویورکی است که تمام منهتن را برای یافتن یک آرایشگر زیر پا می‌گذارد. در این فیلم که از زمان دان دلیلو اقتباس شده است، رابرت پتینسن، پل جیاماتی، سامانتا مورتن و ژولیت بینوش بازی کرده‌اند. داستان «موتورهای مقدس» لئو کاراکس با بازی اوا مندس، کایلی مینوگ و میشل پیکولی در مدت ۲۴ ساعت از زندگی مردی می‌گذرد که مدام تغییر شکل می‌دهد و به یک گدا، آدمی معمولی و حتی هیولا تبدیل می‌شود. توماس وینتربرگ، از همراهان قدیم لارس فن تریر در جنبش دگما ۹۵ و برنده جایزه ویژه هیات داوران کن ۱۹۹۸، در فیلم دانمارکی «شکار» پیامدهای فاجعه‌بار یک دروغ کوچک را به نمایش گذاشته است. اندرو دومینیک نیوزیلندی در «آنها را به نرمی کشتن» آمریکایی با بازی برد پیت، بن مندلسن و جیمز گاندولفینی که از رمانی به قلم جورج هیگینز اقتباس شده، به نقشه سرقتی ماهرانه از گنگسترهای خطرناک و ورود یک افسر پلیس به این ماجرا نگاهی انداخته است.

«هنوز چیزی ندیده‌ای» (باور کنید این یکی دیگر عنوان فیلم است!) تازه‌ترین اثر آلن رنه، فیلمساز ۹۰ساله فرانسوی -همان کارگردان افسانه‌ای «هیروشیما عشق من» و «سال گذشته در مارین باد»- داستان گروهی از بازیگران تئاتر است که پس از درگذشت یک نمایشنامه‌نویس برای شنیدن وصیت‌نامه‌اش در خانه او جمع می‌شوند. رنه در این احتمالا آواز قو (سنّ‌مان سیاه نباشد، امیدواریم ۱۲۰ سال دیگر هم به خوبی و خوشی فیلم بسازد) که فیلمنامه‌اش را همراه با لورن هربیه از یک نمایشنامه ژان آنوی اقتباس کرده، از لامبر ویلسن، ماتیو آمالریک، میشل پیکولی، سابین آزما، هیپولیت گیرارد و و بسیاری دیگر از بازیگران کارکشته بهره برده است. سرگئی لوزنیتسا، فیلمساز اوکراینی که دو سال پیش با «شادی من» نامزد نخل طلا بود، امسال «در مه» را در بخش مسابقه دارد؛ محصول مشترک آلمان، هلند، بلاروس، لاتویا و روسیه درباره کارگر راه‌آهنی که در جریان جنگ جهانی دوم به اشتباه متهم به همدستی با آلمانی‌ها می‌شود و باید هم بیگناهی خود را ثابت کند و هم انسانیت را زیر پا نگذارد. «یاغی» جان هیلکوت آمریکایی (سازنده «جاده») با بازی تام هاردی، گری اولدمن، شیا لابوف، جسیکا چاستین، میا واسیکوفسکا و گای پیرس در وبرجنیای دوران رکود بزرگ سال‌های ۱۹۳۰ می‌گذرد و زندگی یک خانواده (در واقع پدربزرگ مت بوندورانت، نویسنده رمانی که اثر از آن اقتباس شده است) را نشان می‌دهد که برای گذران زندگی به قاچاق روی می‌آورد. «گِل» را جف نیکولز (سازنده «پناه بگیر») نوشته و کارگردانی کرده است، درباره دو نوجوان که با یک محکوم فراری روبه‌رو می‌شوند و به او برای گریز از جزیره‌ای در می‌سی‌سی‌پی کمک می‌کنند، با بازی متیو مک کاناهی، ریس ویترسپون، مایکل شانون و سم شپارد. «در جاده» یک فیلم جاده‌ای دیگر از کارگردان «خاطرات موتور»، والتر سالس برزیلی است که از یک رمان جک کرواک، نویسنده مشهور آمریکایی برگرفته از سفرهای وی در دهه ۱۹۴۰ اقتباس شده است و کریستن استوارت، کرستن دانست، ایمی آدامز، ویگو مورتنسن و ترنس هاوارد از بازیگرانش هستند. «پسرک روزنامه‌ای» لی دنیلز (کارگردان «پرشس») در میامی سال‌های ۱۹۶۰ می‌گذرد و قهرمان آن مرد جوانی است که به برادر روزنامه‌نگارش در یک تحقیق جنایی درباره مردی محکوم به اعدام کمک می‌کند. زک افرون، جان کیوزاک نیکول کیدمن و متیو مک کاناهی در این فیلم بازی کرده‌اند. «بهشت: عشق» را اولریش سیدل اتریشی نوشته و کارگردانی کرده است، با دو داستان که یک مادر و دختر کنیایی قهرمان هر یک از آنها هستند و «نور پس از تاریکی» کارلوس ریگاداس مکزیکی به گفته خودش فیلمی شبه‌اتوبیوگرافیک درباره احساس‌ها، خاطرات و ترس‌های اوست. ماتئو گارونه ایتالیایی که چهار سال پیش با «گوموارا» جایزه ویژه هیات داوران کن را برد، امسال «واقعیت» را در بخش مسابقه دارد که به شیفتگی دیوانه‌وار برای حضور در برنامه‌های تلویزیونی ضبط‌شده از زندگی واقعی می‌پردازد. «زنگار و استخوان» فیلمساز فرانسوی، ژاک اودیار (برنده جایزه ویژه هیات داوران کن ۲۰۰۹ برای «یک پیامبر») برگرفته از مجموعه‌داستان‌های کوتاه نویسنده کانادایی، کریگ دیویدسن و با بازی ماریون کوتیار، درباره دنیایی به توحش بازگشته است که زندگی مردم آن در جنگ و قمار می‌گذرد. بالاخره، «مزه پول» ایم سانگ-سو از کره جنوبی روابط درونی و بیرونی یک خانواده ثروتمند را به نمایش می‌گذارد که پول همه چیز زندگی آنها را تعیین می‌کند.

مزه پول

جشنواره کن در کنار همه آن دنیای خیال‌انگیزی که برای شیفتگان سینمای «هنری» به وجود می‌آورد، بازاری بزرگ است. در گوشه‌ای از ریویرا فضایی به نام Marché du Film به وسعت ۱۳ هزار متر مربع تعبیه شده که به ۳۴ سالن نمایش مجهز است؛ مکانی برای ۶۰۰ پخش‌کننده که بیش از ۱۱ هزار بازاریاب حرفه‌ای از یک‌صد کشور را در خود جای می‌دهد. فقط بخشی از حجم عظیم مبادلات صنعت سرگرمی در این فضا صورت می‌گیرد و تنها بخشی از این حجم تجارت به خرید و فروش فیلم اختصاص دارد. ۱۱ روز جشنواره و زمان‌های پیش و پس از آن هم فرصت مغتنمی برای تبلیغات، تجارت و صنعت مد است. گفته می‌شود نمایش یک گردنبند جواهرنشان یادبود مریلین مونرو، چهره‌ای که در پوستر جشنواره امسال خودنمایی می‌کند، توسط یک شرکت مشهور جواهرسازی حامی مالی جشنواره که یکی از ستاره‌های مدعو بر گردن می‌اندازد و مخفی نگه داشتن نام او، قرار است از جاذبه‌های مراسم افتتاحیه جشنواره شصت و پنجم باشد. مگر ماهیگیران سواحل کن قرار است از خانواده پول‌پرست آن فیلم کره‌ای چیزی کم داشته باشند؟

یاغی

بخش‌های جنبی

آفتاب ابدی یک خانواده محترم

■ دو بخش رقابتی به موازات بخش اصلی جشنواره کن برگزار می‌شود که یک فیلم ایرانی نیز در یکی از این بخش‌ها قرار گرفته است. همچنین بخش‌هایی غیررقابتی برای نمایش فیلم‌های برجسته تاریخ سینما یا آثاری که اخیراً تولید شده‌اند، در برنامه جشنواره گنجانده شده است.

دو هفته کارگردانان

«دو هفته کارگردانان» از سال ۱۹۶۹ به رقابت‌های جشنواره کن افزوده شده است. فیلم افتتاحیه این بخش «ما و من» اثر میشل گوندری، فیلمساز مشهور فرانسوی سازنده «آفتاب ابدی ذهن بی لک» است. از ایران، فیلم «یک خانواده محترم» ساخته مسعود بخشی در بخش دو هفته کارگردانان حضور دارد، درباره یک استاد دانشگاه که برای تدریس به ایران باز می‌گردد و در شیراز با مشکلات تازه‌ای روبه‌رو می‌شود که خاطرات دوران کودکی او را زنده می‌کند. «شب در خیابان» رائول روییز، فیلمساز شیلیایی که سال گذشته از دنیا رفت، یکی دیگر از فیلم‌های این بخش است. «توبه» ساخته مرزاق الوش از الجزایر؛ اتاق ۲۳۷ ساخته رادنی اشر از آمریکا؛ «ارنست و سلستین» به کارگردانی استفان اوبیه، ونسان پاتار و بنژامین رنه محصول مشترک فرانسه، بلژیک و لوکزامبورگ؛ «دوران غیرقانونی کودکی» بنیامین آویلا محصول مشترک آرژانتین، اسپانیا و برزیل؛ «خودداری» رشید جیدانی از کشور فرانسه، «روابط خطرناک» ساخته هو جین هو محصول مشترک چین و کره‌جنوبی؛ «دار و دسته‌های وسیپور» به کارگردانی آنورانگ کاشیاپ از هند، «نَه» به کارگردانی پابلو لارن محصول مشترک شیلی و آمریکا؛ «کامی ردوبل» ساخته نوئمی لووسکی از فرانسه؛ «فوگو» محصول مشترک مکزیک و کانادا به کارگردانی یولن اولایزولا، از دیگر فیلم‌های این بخش هستند. «تشییع جنازه مادربزرگ» به کارگردانی برونو پودالیده، «الیاه» ساخته الی وایمن، «رؤیا و سکوت» ساخته هایمه روسالس، «عملیات آزادیبخش» به کارگردانی نیکلاس وادیمف و «لا سیرگا» اثر ویلیام وگا در این بخش حضور دارند. «مکان بینان» ساخته بن ویتلی از آمریکا و «شاه خوک‌ها» ساخته یونگ سان هو از کره‌جنوبی دیگر فیلم‌های بخش دو هفته کارگردانان جشنواره کن ۲۰۱۲ هستند. همچنین در این بخش ۱۰ فیلم کوتاه از کشورهای لهستان، انگلستان، مراکش، سوییس، پرتغال، فرانسه، کانادا، جمهوری چک و برزیل شرکت کرده‌اند.

همینگوی و گلهورن

هفته منتقدان

در این بخش که به فیلم افراد مستعد تازه‌کار اختصاص یافته، ۱۰ فیلم حضور دارند که ۹ فیلم از این آثار اولین فیلم بلند سازندگان‌شان به شمار می‌آیند. «شکسته» روفوس نوریس از انگلستان آغازگر این بخش است و «دستفروش‌ها» ساخته وسان بالا از هند، «وحشی‌ها» ساخته آلخاندرو فدل از آرژانتین، «پشت دیوارها» از بلژیک، کانادا و فرانسه به کارگردانی دیوید لامبرت، «تاخت و تاز» لویی دو دلنشگرن از فرانسه، «اینجا و آنجا» اثر آنتونیو مندس اسپرازا محصول اسپانیا، مکزیک و آمریکا و «آخرین آمبولانس سوفی» از آلمان، کرواسی و بلغارستان به کارگردانی ایلیان متو از دیگر فیلم‌های بلند بخش «هفته منتقدان بین‌المللی» هستند. فیلم‌های کوتاهی از سوئد، آرژانتین، فرانسه، رومانی، برزیل و کره‌جنوبی نیز در این بخش حضور دارند.

خارج از مسابقه

«ترزد» یا «درز دسکویرو» مرحوم کلود میلر که فیلم افتتاحیه جشنواره است و آدری تاتو در آن بازی کرده است، در این بخش به نمایش در می‌آید. فیلیپ کافمن (سازنده «قلم پرها») با «همینگوی و گِلهورن» فیلمی درباره عشق دوران جوانی ارنست همینگوی در جریان جنگ داخلی اسپانیا است که در آن نیکول کیدمن، کلایو اوون و رابرت دووال بازی کرده‌اند. انیمیشن «ماداگاسکار ۳: تحت تعقیب‌ترین‌ها در اروپا» جاذبه هالیوودی امسال جشنواره کن است و بالاخره، برناردو برتولوچی بزرگ امسال فیلمی با عنوان «من و تو» در بخش خارج از مسابقه دارد که در آن به مشکلات نوجوانان با والدین‌شان پرداخته است.

نمایش‌های ویژه، نیمه شب و کلاسیک‌ها

فاتح آکین، فیلمساز ترک‌تبار ساکن آلمان با فیلم «بهشت آلوده» در بخش «نمایش‌های ویژه» شصت‌وپنجمین دوره جشنواره کن حضور دارد. «دور انداخته» کاندیدا بردی از انگلستان، «رومن پولانسکی: یک فیلم یادبود» لورن بوزرو محصول آلمان و انگلستان، «پارک مرکزی پنج» کن برنز، سارا برنز و دیوید مک ماهون از آمریکا، «نادیدنی‌ها» از فرانسه به کارگردانی سباستین لیفشیتز، «روزنگار فرانسه» ساخته کلودین نوگاره و ریمون دوباردون از فرانسه، «موسیقی تام جابین» نلسن پریرا دو سانتوس از برزیل، «روستاها»ی گونزالو توبال محصول آرژانتین، هلند و فرانسه و «هتل مکونگ» آپیچاتپونگ ویراستاکول (برنده نخل طلای دو دوره پیش جشنواره کن برای «عمو بونمی که زندگی‌های گذشته‌اش را به یاد می‌آورد») دیگر فیلم‌های بخش نمایش‌های ویژه هستند. در بخش «نمایش‌های نیمه شب»، فیلم «دراکولای» ساخته داریو آرجنتو ترسناک‌ساز مشهور ایتالیایی، «یاقوت‌های کبود» و